

POLSKA PARAFIA KATOLICKA w Ludwigsburgu

Filia HEILBRONN – Neckargartach, St. Michael- Kirche, Sudetenstr. 57

październik 2025

<https://www.ppk-ludwigsburg.de/>

W niedziele i święta - Msza święta o godz. 12:30

Październik w tradycji Kościoła katolickiego poświęcony jest modlitwie różańcowej. Matka Boża Różańcowa (Najświętsza Maryja Panna Różańcowa) to tytuł Maryi, Matki Jezusa, związany z modlitwą i nabożeństwem różańcowym, a nie z konkretnym wizerunkiem czy sanktuarium.

Święto Matki Bożej Różańcowej obchodzone 7 października, zostało ustanowione przez papieża Piusa V na pamiątkę zwycięskiej bitwy nad Turkami pod Lepanto (1571), która została wygrana dzięki modlitwie różańcowej i umocniła wiarę katolików.

W Polsce od dawna istnieją bractwa różańcowe, które podtrzymują tę tradycję modlitewną. O szczególnym kulcie Maryi w Polsce świadczy fakt istnienia ponad siedmiuset sanktuariów, liczne kapliczki i figury przy drogach. Na świecie znajdują się liczne miejsca nazywane sanktuarium Najświętszej Maryi Panny Różańcowej.

W dużej części są to ośrodki związane z zakonem dominikańskim, w którym modlitwa różańcowa ma szczególne znaczenie i według legendy założyciel dominikanów Dominik Guzmán otrzymać miał różaniec od Matki Bożej w objawieniu jakiego doświadczył. Współcześnie kult modlitwy różańcowej związany jest z kultem i objawieniami Najświętszej Maryi Panny z Lourdes oraz Matki Bożej Fatimskiej. Jednym z przesłań przekazanych w czasie objawień była prośba o nieustanną modlitwę różańcową. W naszym kościele, w każdą niedzielę o godz. 11:50 - przed Mszą świętą odbywa się **nabożeństwo różańcowe**, na

które serdecznie wszystkich zapraszamy!! W dzisiejszym, niespokojnym czasie nasze modlitwy są przede wszystkim w intencji pokoju w Europie i na świecie.

Polacy w Heilbronn (7)

*O pierwszych kapłanach w Heilbronn pisałem obszernie w czerwcu 2025-nr 336 (odc.4). Dzisiaj spójrzmy na dalszych duszpasterzy, dzięki którym **Ośrodek w Heilbronn** stał się prężnym centrum Polaków oraz siedzibą dekanatu. To tutaj, dzięki niezwykle zaangażowaniu księży i świeckich, obok szkoły powstało gimnazjum z prawdziwego zdarzenia oraz kilkudziesięcioosobowy chór. O tym jednak w dalszych odcinkach, a dzisiaj przyjrzymy się innym kapłanom na obczyźnie, którzy z Heilbronn związali swój los.*

Duszpasterze

Pierwszym duszpasterzem Ośrodka w Heilbronn – Priesterwaldkaserne, jak już pisałem, był **Ojciec Klemens Dwornik**, franciszkanin z Piekar Śląskich, więzień polityczny z Dory. Kilka dni po nim przybył **ks. Stefan Smaruj**, a dnia 1. sierpnia 1945 roku na miejsce przeznaczonego do Schwäbisch Hall Ojca Klemensa, jako proboszcza w Heilbronn, placówkę obejmuje **ks. Feliks Windorpski** (na zdjęciu obok), kapłan z diecezji Pelpińskiej, również były więzień Dachau. W 1946r. utworzony został „Dekanat Heilbroński” i ks. Windorpski otrzymał z rąk biskupa Józefa Gawliny tytuł dziekana.

W dniu 22.lipca 1946 roku ks. Smaruj wrócił do Polski, a ponieważ z tym zamiarem nosił się także ks. Windorpski – do Heilbronn skierowano ks. Henryka

Malaka z diecezji gnieźnieńskiej, byłego więźnia obozów Stutthof, Sachsenhausen i Dachau, który przyszedł ze zlikwidowanego Ośrodka Bensheim w Hesji i 6.08.1946r. podejmuje pracę w Heilbronn.

Na zdjęciu ks. Malak wita biskupa Gawlinę- wizytującego Ośrodek w Heilbronn.

Dziekan ks. F. Windorpski wyjechał jednak dopiero w maju 1947 roku. Przez następne 5 miesięcy **ks. Malak** sam pracował przy 30 godzinach dodatkowej nauki religii w szkołach i opiece duszpasterskiej dla 4 tysięcy parafian. Wobec liczego wyjazdu księży do kraju, Kuria we Frankfurcie nie mogła chwilowo przysyłać nikogo do pomocy. Wreszcie pod koniec września 1947r. **ks. Stanisław Jezierski** – kapłan z archidiecezji poznańskiej, również były więzień Dachau – podjął stanowisko katechety w gimnazjum i w szkole. Odtąd praca toczyła się już normalniejszym trybem.

Z dniem 13 lutego 1948r do pomocy przydzielony został **ks. Hubert Kamiński**, także były więzień z Dachau, który od uwolnienia przez armię amerykańską do czasu przybycia do Heilbronn, pełnił funkcję kapelana Kompanii Wartowniczych, stacjonujących przy obozie internowanych esesmanów w Dachau. W międzyczasie był jeszcze w latach 1947/48 do pomocy **ks. Pomulka**, o którym nie wiemy nic bliższego.

W drugim Ośrodku Polskim – Ludendorffkaserne w Heilbronn, gdzie zamieszkała część mieszkańców z przepełnionego do granic Ośrodka-Prieterwaldkaserne, od 1.września 1946r kapelanem był **ks. Jan Wolniak**. W jego zakresie była także opieka nad nieopodal leżącym szpitalem dla wysiedleńców tzw. DP-Hospital-Heilbronn/Neckar. W trakcie 1947 roku w pracy duszpasterskiej pomagał mu **ks. Dębkowski**. Dopiero w 1948r. opieką w tym ośrodku przejął **ks. Zygmunt Kozak**.

W trzecim Ośrodku - w Weinsbergu pierwszym duszpasterzem był **ks. Jan Król** (zdjęcie obok) z Rudy Śląskiej, więzień z obozu Buchenwald. To on zorganizował kaplicę, szkołę i przedszkole dla dzieci w obozie Weinsberg. Także dzięki niemu aktywnie działało tam polskie harcerstwo. W sierpniu 1948 roku przybył do Weinsberga **ks. Ignacy Rabsztyn** (zdjęcie poniżej), który wcześniej był w Schwäbisch Gmünd, gdzie obok pracy duszpasterskiej wśród Polaków prowadził działalność wydawniczą. To z jego drukarni wychodziły liczne polskie wydania m.in. publikacje własne jak śpiewniki, modlitewniki, ale także książki i dramaty pisane przez ks. Malaka z Heilbronn. Ks. Rabsztyn był w Weinsbergu do lutego 1953, kiedy to po zlikwidowaniu obozu z grupą resztek Polaków przeniósł się do Ludwigsburga-Aldingen, gdzie zorganizował Polską Parafię i do 7. września 1980r był jej proboszczem, który opiekował się także rozrzuconymi Polakami w Heilbronn.

Od 1948 roku następuje intensywna akcja repatriacyjna, w ramach której większość mieszkańców wyjechała za granicę, głównie do Polski, ale też do Belgii, USA, Australii, Canady itp. Ks Malak wyjechał w 1949r. do USA z grupą Polaków, którzy nie mieli dokąd wracać, gdyż ich strony ojczyste zagarnęli Sowieci, gdzie nadal pracował do śmierci wśród Polonii.

Tych, którzy nie chcieli wracać do komunistycznej Polski, albo utraciwszy ojczyste strony nie mieli dokąd wracać, a zagranica nie chciała ich przyjąć – rozrzucono po innych obozach. Wielu z nich trafiło do Ośrodka w Weinsbergu, gdzie w tym czasie duszpasterzem był ks. Ignacy Rabsztyn (na zdjęciu obok). Osobiście miałem okazję poznać ks. Rabsztyna na procesji Bożego Ciała w 1983 roku, gdy naznaczony już wiekiem ks. Rabsztyn udzielał błogosławieństwa do 4 stron świata, co pozostaje tradycją do dzisiejszego dnia. Niedobitki Polaków z Ośrodków Heilbronn pozostały w Widmantal, w Neckarsulm i w barakach Ziegelei – Neckargartach.

Stanisław Szkoc

Informacje:

12 października o godz. 11:45 zaczynamy w 4 grupach katechizację dzieci i młodzieży. Uczymy zasad wiary i życia religijnego; czynnego uczestnictwa we mszach, nabożeństwach i życia we wspólnocie Kościoła. Religia odbywać się będzie w każdą niedzielę, z uwzględnieniem ferii w szkołach niemieckich. Bardzo prosimy rodziców, aby swoje dzieci te spotkania przywozili **systematycznie i punktualnie!!**

Rodziców, którzy chcą zapisać dzieci do grupy przygotowującej **sakramentu I Komunii św. w roku 2026 oraz sakramentu Bierzmowania** (młodzież od 12 roku życia) prosimy o wypełnienie formularzy zameldowania i przełożenie świadectwa chrztu dziecka. Formularze dostępne są w **biurze parafialnym jak też na stronie internetowej www/ppk-ludwigsburg.de/Sakramenty**. Wypełnione formularze najlepiej wysłać pocztą do biura w Ludwigsburgu: Polska Parafia Katolicka, Moldastr. 20, 71- 638 Ludwigsburg. Dokładnych informacji w sprawie bierzmowania udziela **pan Jacek Winiarski**.

Intencje mszalne można zamawiać przez biuro parafialne w Ludwigsburgu.

Po letnich wakacjach w każdą **pierwszą sobotę miesiąca o godzinie 10:00** ponownie odbędą się Msze święte z nabożeństwem różańcowym i możliwością osobistej modlitwy przed Najświętszym Sakramentem. Jest także możliwość spowiedzi świętej. Serdecznie zapraszamy!

Zbliża się **Uroczystość Wszystkich Świętych**. Pamiętamy o wielu zmarłych parafianach, którzy założyli w latach powojennych naszą wspólnotę w Neckagartach. Odwiedzmy ich groby, które znajdują się na głównym cmentarzu w **Heilbronn** –

Hauptfriedhof - Wollhausstr, sektor 22. W piątek 31.10.25 - godzina będzie podana, pod opieką **pani Bogusławy Respondek** z grupą ministrantów oraz chętnych dzieci i młodzieży spotkają się na cmentarzu, aby posprzątać i przygotować pomnik i groby Polaków.

Pamiętajmy także o poświęconym naszym rodakom - **Polskim Krzyżu w Heilbronn** (odnowiony w lipcu br.), Lise-Meitnerstr.10 - blisko OBI. Po Mszy św. w dniu 1 listopada jak co roku będziemy się modlili za naszych zmarłych w rodzinach oraz parafian i księży, którzy będąc na pracach przymusowych, nie doczekali wolnej Polski. **Dokładne informacje na temat nabożeństwa będą podane w późniejszym czasie.**

Ks. Eugeniusz Bartnik Proboszcz beugeniusz@gmx.de

07141 251012

0177 5571367

Ks. Piotr Janaszczyk Wikariusz z funkcją proboszcza
pjanaszczyk@wp.pl

07141 7889131

0152 07484601

Pani Alicja Duczkowska **Biuro Parafialne w Ludwigsburgu**
polnischegemeinde.ludwigsbrg@drs.de fax 07141239791

07141 893369

Pani Zofia Szkoc Redakcja ARKI

07130 400345